

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSNEMNDA

Postboks 8049 Dep

0031 Oslo

tlf. 95 19 68 00/01

mail: post@diskrimineringsnemnda.no

hjemmeside: www.diskrimineringsnemnda.no

Sak nr. 24/2009

Sakens parter:

A

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Vedtak av 25. september 2009

Likestillings- og diskrimineringsnemndas sammensetning:

Aslak Syse, leder

Gudrun Holgersen, nestleder

Selma Ilyas

Hege Skjeie

Jan Tøssebro

Saken gjelder

Klage over Likestillings- og diskrimineringsombudets henleggelse av 4. mai 2009. Krav om at Ombudet vurderer om Helse- og sosialombudets avslag på forespørsel om bistand i forbindelse med klage på mangelfull helsehjelp innebar diskriminering på grunn av etnisitet og nasjonal opprinnelse. Saken begrenses til henleggelsesspørsmålet.

Sakens bakgrunn

A er økonomisk hjelpeverge for sin sønn B, som er født i (...). A og hennes sønn er opprinnelig russiske. De kom til Norge i 1996. B gikk på skole i Norge fram til han ble akutt syk våren 2000.

Den 26. august 2008 henvendte A seg til Helse- og sosialombudet i Oslo og ba om bistand i forbindelse med at hun ønsket å klage til Helsetilsynet på den helsehjelpen hennes sønn hadde fått i Norge.

Ved brev av 30. september 2008 avsluttet Helse- og sosialombudet saken. Helse- og sosialombudet uttalte blant annet:

Det vises til samtale den 26. august 2008 på ombudets kontor. Din henvendelse dreier seg om din sønn født [REDACTED] og den behandling han har fått i Norge. Du opplyste på møtet at du var hjelpeverge for din sønn, og ga oss fullmakt på vegne av deg. Vi kan imidlertid ikke se noen dokumentasjon som bekrefter at du har en hjelpevergefunksjon, men kommenterer likevel saken på bakgrunn av den informasjon vi har fra deg.

... Helse- og sosialombudet kan ikke se at vi kan gå inn i saken slik den står nå. Dersom din sønn mener at helsehjelpen han har mottatt fra spesialisthelsetjenesten ikke er god nok, har han en klagemulighet til Helsetilsynet i Oslo og Akershus. Ombudet finner det imidlertid riktig å opplyse at Helsetilsynet ikke overprøver diagnoser slik du etterspør, men kan se på forsvarligheten av vurderinger og utredninger som er gitt. Videre vil ombudet understreke at din sønn selv må ønske en slik involvering i sin sak.

Helse- og sosialombudet har videre ingen medisinsk kompetanse til å overprøve de vurderinger som er gjort i saken. Dersom din sønn mener at momenter ved hans helsetilstand er oversett, kan han via sin fastlege be om en henvisning til ny utredning i spesialisthelsetjenesten, herunder et annet sykehus enn Ullevål universitetssykehus.

Behandlingen hos Likestillings- og diskrimineringsombudet og videre saksgang

Den 11. desember 2008 henvendte A seg til Likestillings- og diskrimineringsombudet. Hun ba Ombudet vurdere om Helse- og sosialombudets avslag på hennes forespørsel om bistand i forbindelse med klage til Helsetilsynet innebar diskriminering på grunn av etnisitet og nasjonal opprinnelse. Vedlagt var blant annet Helse- og sosialombudets svarbrev på hennes forespørsel om bistand.

Ved avgjørelse av 4. mai 2009 henla Ombudet saken, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 femte ledd.

Ombudet viste til at det åpenbart var andre grunner enn As etnisitet som var årsaken til at Helse- og sosialombudet avsto å bistå henne i forbindelse med klage til Helsetilsynet.

Ombudet viste til at Helse- og sosialombudet begrunnet sitt avslag med at de formelle kravene som stilles for at Helse- og sosialombudet skal kunne gå inn i saken, ikke var oppfylt. Disse kravene er ikke knyttet opp mot etnisitet, men gjelder for alle som henvender seg til Helse- og sosialombudet.

A klaget på Ombudets avgjørelse ved brev av 2. juni 2009.

Ombudet vurderte saken på nytt, men endret ikke sin konklusjon om å henlegge saken. Ombudet presiserte at hun ikke kan overprøve Helse- og sosialombudets uttalelse om at de manglet den formelle dokumentasjonen på at klager kunne representere sin sønns interesser. Videre uttalte Ombudet at hun uansett ikke kunne se at Helse- og sosialombudets svarbrev til A innebar en forskjellsbehandling som var begrunnet i hennes eller sønnens etniske bakgrunn.

Ombudet oversendte saken til behandling i Likestillings- og diskrimineringsnemnda ved brev av 15. juni 2009.

Saken ble behandlet i Nemndas møte 25. september 2009 i Oslo. I behandlingen av saken deltok Nemndas medlemmer Aslak Syse (leder), Gudrun Holgersen (nestleder), Selma Ilyas, Hege Skjeie og Jan Tøssebro.

Fra Likestillings- og diskrimineringsombudet møtte Heidi Wyller. Nemndas sekretariat var representert ved Christel Kirkøen.

A har gjort gjeldende:

A viser til at hun, som utenlandsk statsborger og på grunn av språkproblemer, hadde behov for hjelp til å fremstille klagen til Helsetilsynet.

A bestrider at manglende oppfyllelse av formelle krav var årsaken til at Helse- og sosialombudet avsto hennes forespørsel om bistand. Hun påpeker at Helse- og sosialombudets avslag bygger på uriktige fakta.

A opplyser at hun i møtet med Helse- og sosialombudet den 26. august 2008 framla dokumentasjon på at hun er hjelpeverge for sin sønn. Hun mener Helse- og sosialombudet ikke ville hatt noe møte med henne dersom hun ikke hadde framlagt slik dokumentasjon.

A mener at hennes ikke-norske opprinnelse og etniske bakgrunn var avgjørende for Helse- og sosialombudets avslag.

A viser til at Helse- og sosialombudet i begrunnelsen for sitt avslag uttaler: *Under vår samtale kom det fram at du ikke er fornøyd med at leger i Norge har fraveket diagnosen epilepsi, men heller mener at din sønn har behov for psykisk helsehjelp.* Hun benekter å ha hatt en slik samtale der hun skal ha uttrykt misnøye med leger i Norge. Hun mener Helse- og

sosialombudet fikk et bilde av at hun var ikke var fornøyd med norske leger etter å ha gått igjennom sakens dokumenter, og at dette har påvirket utfallet av saken.

Nemndas vurderinger

Saken gjelder klage over avgjørelse om henleggelse fra Likestillings- og diskrimineringsombudet. Dersom henleggelsen blir satt til side, vil dette innebære et krav om at Ombudet skal realitetsbehandle saken.

I diskrimineringsombudsloven § 3 femte ledd tredje punktum heter det:

Ombudet kan i særlige tilfeller henlegge en sak dersom ombudet ikke finner grunn til videre behandling.

Selv om hovedregelen er at saker skal ferdigbehandles hos Ombudet, har Ombudet likevel en skjønsmessig adgang til å kunne henlegge saker når dette finnes mest hensiktsmessig. Ombudet kan i denne sammenhengen for eksempel veie hensynet til effektiv ressursbruk mot hvor sannsynlig det er at brudd blir påvist. Det er uttalt i Ot.prp. nr. 34 (2004-2005), på side 84 og 100, at Ombudet har anledning til å henlegge en sak dersom Ombudet vurderer det slik at det påklagede forholdet åpenbart ikke er i strid med diskrimineringsloven.

Ombudet har vurdert det slik at det åpenbart var andre grunner enn As etnisitet som var årsaken til at Helse- og sosialombudet avsto å bistå henne i forbindelse med klage til Helsetilsynet. Nemnda kan ikke se noe grunnlag for å tilsidesette denne vurderingen.

Etter ønske fra Nemnda har Ombudet vurdert sin henleggelsespraksis. Nemnda hadde i den sammenheng ingen generelle innvendinger mot Ombudets praksis. Også i den aktuelle saken finner Nemnda at Ombudets henleggelse ligger innenfor rammen av den kompetanse Ombudet er gitt etter diskrimineringsombudsloven. Nemnda slutter seg til Ombudets vurdering av at det ikke er hensiktsmessig med ytterligere behandling av den aktuelle saken.

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er et endelig forvaltningsvedtak som ikke kan overprøves gjennom forvaltningsklage. Etter lov om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda (diskrimineringsombudsloven) § 12 om overprøving av Nemndas vedtak, kan vedtaket bringes inn for domstolene til full prøving av saken. Søksmål til overprøving av Nemndas vedtak må reises innen tre måneder etter at underretning om vedtaket er mottatt. Søksmål om gyldigheten av Nemndas vedtak rettes mot staten ved Nemnda.

SAK 24/2009

Likestillings- og diskrimineringsnemnda har fattet slikt vedtak:

Klagen på Likestillings- og diskrimineringsombudets vedtak om henleggelse tas ikke til følge.

Oslo, 25. september 2009

Aslak Syse
leder

Gudrun Holgersen

Selma Ilyas

Hege Skjeie

Jan Tøssebro